

5/03

VĚSTNÍK

SOKOL

SYDNEY
AUSTRALIE.

Vysoké Tatry

Byt k pronájmu 2 ložnice 4 lidi.

Krásne Tatranské prostredí.
Možnost ubytování na krátkou
anebo delší dobu od ŘIJNA 2003.

Plně zařízena.

Blizší informace prosím volejte
Drahuše Cooper 0418 452 502
Maria Collaková Contact na Slovensku
421 903 206 263

DENTAL IMPLANTS

Missing Teeth?

Dental Implants may be the solution:

- You can talk, laugh and smile without worrying. Your new teeth will be fully anchored and feel just like your own teeth.
- Eat what you like without problems
- Recover your natural smile
- A safe and reliable treatment method
- There is no need to file down adjacent teeth

Dr. J. Mader, Suite 106, "Piccadilly"
222 Pitt Street, Sydney, 2000
Phone: 9264 5210

Our Treatment Solutions

Single Teeth

Multiple Teeth

Dentures

Whether you are missing a single tooth or a complete jaw, we will have a solution to meet your needs. Implants have a totally natural appearance and feel just like your real teeth. Please visit

SOKOL SYDNEY GYMNASTIC ASSOCIATION

16 Grattan Crescent, Frenchs Forest, NSW 2086

www.sokolsydney.com

THE SOKOL SYDNEY PROGRAMME OF ACTIVITIES MAY BE HEARD
ON 02 9452 5617

Číslo 5   Ročník LI   Říjen 2003
Number 5   Volume LI   October 2003
Print Post Approved PP 239732-00003

TO KALNÉ RÁNO

Jaroslav Seifert (14.IX.1937)

Za sto let možná děti našich dětí
Svým dětem budou teskně vyprávěti
O šedém ránu čtrnáctého září
Na věky označeném v kalendáři.
To kalné ráno, to si pamatuj, mé dítě.

Až ze všech nás už budou jenom stíny
Či prach, jež čas klást bude na hodiny
Života příštích, v ranním šeru
Chvilě se ozve bez úderu.
To kalné ráno, to si pamatuj, mé dítě.

Ta chvíle před půl čtvrtou ranní,
Ten okamžik a konec umírání,
Když smrt se dotkla vrásek čela
A ranní mlhou odcházela.
To kalné ráno, to si pamatuj, mé dítě.

Evropo, Evropo, až zvony rozhoupají,
Měla bys první být mezi těmi, kdož lkají,
Evropo hrozná nad meči a děly,
Ve světle svící, jež se rozhořely.
To kalné ráno, to si pamatuj, mé dítě.

(V údobí mezi dnem Masarykova skonu a jeho pohřbem v Lánech v září 1937 vyjádřil rozlitostněný Jaroslav Seifert ve své útlé sbírce básní věnovaných památce zesnulého nazvané Osm dní to, co tehdy pocífovaly miliony Čechů a tato báseň je jednou z oné sbírky. Během nesvobody nebyla, pokud známo, tato sbírka nikdy uveřejňována a básník sám se k ní nikdy veřejně nehlásil a ve svých Pamětech se o ní nezminil. Seifert jakoby se byl svým oceněním TGM už v roce 1937 vykoupil z hanby prodlévání ve straně, která památku presidenta Osvoboditele zavrhovala.)

OBSAH	
<i>Slovo starosty</i>	6
<i>Zpráva pokladníka</i>	6
<i>Ing J Sládek: 28.říjen</i>	7
<i>I Pšeničný: 28.říjen</i>	8
<i>Martinská deklarace</i>	9
<i>Nový strážce smíru</i>	10
<i>Dopisy čtenářů</i>	11
<i>Ponrepo</i>	13
<i>Sokolský program</i>	14
<i>Ze života Sokolů a Sokolíků</i>	15
<i>Češství a EU (dokončení)</i>	18
<i>Pavel Tigrid</i>	20
<i>Věž smrti</i>	21
<i>Knih o nás</i>	23
<i>Šlápěje</i>	24
<i>Z tajů krás české řeči</i>	25
<i>Aboridžinské umění v Praze</i>	26
<i>Australské vyslanectví v ČR</i>	27
<i>Naši Masarykové</i>	28
<i>B Kuras: Dekrety</i>	29
<i>Perly a perličky</i>	31

VĚSTNÍK

Dvoutměsíčník Sokola
Sydney.
Obsah publikovaných
článků nemusí být totožný
s názory redakce.
Vyhradzujeme si právo
články upravit.
Telefon redakce:
02 9528 7928

Email:
jardaz@ozemail.com.au
Věstník se též nachází na
internetové stránce
www.sokolsydney.com

Příští uzávěrka Věstníku:
5.11.03

(Vždy první středa
v každém lichém měsíci)

Slovo starosty (z pera či přesněji klávesnice jednatele).

Náš pracovitý starosta je natolik zavalen povinnostmi sokolskými i jinými, že mě požádal, abych tentokrát napsal pár slov místo něho.

Díky hrstce obětavých dobrovolníků se konaly dvě společensky i finančně úspěšné zábavy, tradiční Vepřové hody a oslava 35ti let od poslední masové české imigrace, zprostředkované cestovní kanceláří Rudé armády. Zejména potěšitelná byla zvyšující se účast mladých. Bohužel vyšly též najevo některé organizační problémy díky relativní nezkušenosti nového vedení Sokola.

Velmi málo lidí je ochotných pomoci při přípravě zábav, zejména by byla vítána pomoc těch, kteří mají dobrý kritický postřeh pro naše nedostatky. Sokol naléhavě potřebuje dobrovolníky, mohou se kdykoli přihlásit telefonicky u mne na 9981 4765. Čekají nás značné výdaje na nutnou údržbu sokolského Národního domu, doufáme, že nově zavedená sbírka darů na fond údržby bude nadále úspěšně pokračovat, také dobrovolná pomoc řemeslníků, ochotných pracovat pouze za úhradu použitého materiálu, bude kvitována s povděkem. Pokud se týká dlouhodobé finanční podpory Sokola, děláte-li poslední vůli, uvažujte, prosím, též o odkazu pro Sokol.

Během oslav „35 let“ jsme též měli možnost shlédnout výstavu ukázek výtvarného díla Mistra Ivana Poláka. Výstava se velmi líbila a štědrý mecenáš, který si přeje zůstat v anonymitě z ní zakoupil dílo „Český státní znak“ a věnoval Sokolu.

Petr Čermák

ZPRÁVA POKLADNÍKA

Vřelé díky všem dárcům, kteří nejenže moji předešlou zprávu četli, ale jak je vidět, vzali si ji k srdci. (Nebo to byly ty upomínky?)

Těž jsme obdrželi několik dopisů chválicích nynější úpravu a obsah Věstníku.

Takže jste potěšili mne, redakční radu a celé vedení Sokola Sydney, které se už nemůže dočkat, aby se zase něco utratilo na nutné opravy a zlepšení podmínek v Sokolovně. Sokolský Národní Dům je tu pro všechny krajany a jejich přátele.

Pomozte nám udržet tuto tradici svojí finanční podporou, častými návštěvami a konstruktivními nápady.

Dary na Věstník a údržbu Sokolského Národního Domu obdržené od 1/7/2003 do 31/8/2003:

Agius L	10	Prescott L a T	10	Pavlas I	20
Alt M	50	Záhorský L	30	Panáček M a M	25
Brichta L a I	160	Barton B	20	Winter E Dr	20
Bursík T	10	Rosler P	20	Bureš O	20
Chvojka R	30	Santo E	120	Kučera O	30
Cooper D	100	Brychta O a H	100	Žemlička J	20
Doležal M	20	Fischer H	50	Kutěna Z	20
Dostal E a J	100	Pavelka K	10	Nečas M	10
Federer H	30	Sirucek K	30	Seidl J	30
Hribal J	5	Dub Z	50	Peška D	10
Karlin B a N	10	Vohralík F a V	40	Friml D	20
Keller R	25	Eliáš K	20	Navrátil SV	200
Matějka F	10	Skalický L	20	Jarošová B Dr	50
Tondr A	20	Ingr J	20	Hanzal O	30
Trubka M	10	Hlaváč H	70	Bittman M	30
Turek P	30	Galiček J	20	Anonymně EK	50

Prosím vystavte všechny platby na „Sokol Sydney“ s uvedením na jaký účel, se zpáteční adresou a zašlete na adresu: M Moravec, P O Box 19, CROYDON PARK NSW 2133.

Stvrzenky budou přiloženy k příštím Věstníku.

Miroslav Moravec

Vzpomínka na 28. říjen 1918.

Letos slavíme osmdesáté páté výročí vzniku našeho samostatného státu. Snad nebude na škodu stručná rekapitulace jak to vlastně tehdy všechno bylo...

V říjnu 1918 dosáhli čeští a slovenští politikové v zahraničí uznání Československé národní rady za prozatimní vládu na základě Washingtonské deklarace. Zároveň došlo v Praze ke spontánnímu vyhlášení republiky. Podnětem k tomu byla nota Rakousko-Uherského ministra zahraničí Andrassiho, která byla kapitulací habsburské monarchie. Ráno 28. října převzal agrárník Antonín Švehla a sociální demokrat František Soukup Válečný obilní ústav, aby se zásobování obyvatelstva dostalo pod kontrolu a nevyvážely se potraviny z českých zemí. Večer pak vydal Národní výbor svůj první zákon o zřízení Československého státu. Tento významný den ale ještě neznamenal převzetí moci. To se stalo dalšího dne přebíráním policejního ředitelství, vrchního soudu a snahou o organisování českého vojska, hlavně ze Sokolů pod vedením starosty Československé obce sokolské J. Scheinera. V Praze se postavilo na odpor vojenské velitelství. Jeho budova byla celou noc obležena. 30. října se velitelství vzdalo a tím byl převrat dokončen. Teď se podívejme na situaci na Slovensku. Byla obtížná, neboť území zůstalo pod maďarskou správou. Situace Slováků byla katastrofální: neměli vysokou ani střední školu. Maďarských obecných škol bylo více než 3.500, slovenských zbylo jen 344. Národní výbor se rozhodl Slovensko vojensky obsadit 2. listopadu malým oddílem vojáků a slovenských dobrovolníků. Maďarsko ihned zasáhlo vojensky a naše sbory musely ustoupit. 30. listopadu obsadilo české vojsko Košice a obnovil se klid. Ale roku 1919 komunista Béla Kun v Maďarsku nastolil diktaturu sovětského typu a hrozil obsazením Slovenska. 7. dubna obsadilo československé vojsko maďarské hranice, ale maďarská Rudá armáda po ofenzivě obsadila dvě třetiny Slovenska a vyhlásila Slovenskou republiku rad. Po dohodě na mírové konferenci se Maďari stáhli zpět do Maďarska. Ale vraťme se zpět do Čech a na Moravu. Hned od 28. října 1918 vypukly problémy s německými menšinami. Již 29. října Němci vytvořili samostatnou provincii v severních Čechách – Deutschböhmen, „Sudetenland“ na severní Moravě a ve Slezsku a provincie na jižní Moravě a v jižních Čechách. Národní výbor byl donucen obsadit pohraničí vojensky. Bojovalo se o Most, který se vzdal 29. listopadu... 4. prosince byl obsazen Liberec, 16. prosince Znojmo a 18. prosince Opava. Následujícího roku 1919, 4. března musely být potlačeny sudetsko-německé demonstrace, při kterých došlo i ke ztrátám na životech. Mezi tím mírová konference v Paříži 18. ledna 1919 uznala mezinárodně československý stát s podmínkou, že ČSR musí převzít poměrnou část rakousko-uherského dluhu, zaplatit za majetek rakousko-uherského státu a panovnického rodu na území ČSR, zaplatit „poplatek za osvobození“ a dluhy za udržování a návrat legii.

14. listopadu 1918 se poprvé sešlo Národní shromáždění a zvolilo T. G. Masaryka prezidentem. T. G. Masaryk se ujal úřadu po triumfálním návratu do Prahy 21.12. 1919. Sociální politika (ovlivněná silnou pozicí socialistických stran) patřila k nejpokrokovějším v Evropě. Uzákoněna byla osmihodinová pracovní doba, podpory v nezaměstnanosti, nemocenské a úrazové pojištění. Taková tedy byla cesta ke zrození naší svobodné a demokratické republiky, na kterou zajisté můžeme vzpomínat s hrdostí.

Z projevu Ivo Pšeničného, předneseného v Sokolském domě 20. října 2002.

MÁME NOVÉHO STRÁŽCE SMÍRU

Mám podezření, že setkat se se švarným a usměvavým kaplanem u nálevního pultu není věcí pouhé náhody. Nestává se to věru příliš často, i když na vepřových hodech bzučí sokolovna Čechy a Moravany z nejrůznějších koutů naší domoviny. Musím však hned v zápětí uvést své tvrzení na pravou míru. Švarný a usměvavý kaplan to tedy skutečně je a pokud byste mi nevěřili, dojděte se přesvědčit jednu neděli do jeho stánku. I to je pravda, že k setkání došlo u nálevního pultu, leč onen švarný muž tam jen objednával půlcík Plzně pro dobrodince, jenž ho do sokolovny autem dopravil. Sám se onoho moku nedotkl, to přísahám, ale jinak ho prozrazoval jen kolárek. Je to, milí přátelé, náš chlapík. Našinec. Muž z masa a krve a Čech každým coulem, jistě vystavován i naším pokušením, která však zajisté dovede zdolávat s daleko větším úspěchem než my bezkolárkoví. A má smysl pro humor - na to vsázím krk - a je výborným komunikátorem. To je věc nadmíru důležitá a potřebná, hlavně na druhém konci světa, božího světa. Jestliže i jeho udoláme svými krajanskými malichernostmi, měli bychom pykat.

Ale ovšem, řeč je o našem novém českém knězi, nedávno přibylém do země klokanů, sportu, svobody a volnosti. Našinec? Čech každým coulem? Nu, my Pražané musíme přiznat, že otec Jaroslav Jáchym Šimek je původem Moravan, kde se narodil před jednapadesáti léty. Ze svého rodiště v Novém Městě na Moravě odešel do Nizkova u Žďáru nad Sázavou, kde vyrůstal. My nemoravští Češi můžeme tedy nacházet jistě uspokojení v tom, že tedy vyrůstal prakticky na hranici Čech. Rodiči byl veden v úctě ku svému Stvořiteli, pilně ministroval, pocítil touhu stát se knězem a stal se jím, když přijal svátost kněžství z rukou kardinála Tomáška v katedrále sv. Víta v Praze. Působil pak na různých místech republiky, komunisté mu všemožně oslazovali život. Stal se premonstrátem. Před odjezdem do Austrálie působil na farnosti Vilémov u Golčova Jeníkova. Přichází k nám tedy už jako zkušený muž. Ucházet se o kněžství v době komunistického vládnutí bylo vlastně hrdinským činem a toho si my zde budeme jistě všichni dobře vědomi. Ni zisk, ni slávu.

ABYCHOM VŠICHNI JEDNO BYLI - to se zdá být přáním našeho nového strážce smíru. Svoji brzkou účastí v sokolovně projevili důstojný pán snahu na účastnění se společenského života mezi námi. Budiž mu to umožňováno. Panu faráři předchází pověst výborného muzikanta a troufám si vyjádřit přání, aby on v této sféře lidské činnosti aktivně zapůsobil. Představme si, kdyby on tak založil nějaké pěvecké sdruženíčko, kde by působili všichni, nejen jeho ovečky. A kdyby tak dovedl podchytit mladé duše, a tak dokázal i to dosud nedokazatelné. Přejme tedy důstojnému pánovi Jaroslavu Šimkovi příjemný a plodný pobyt v Austrálii, povzbudme ho svým vděčným přijetím a snažme se - my hříšné české a moravské duše - snažme se ho neutrápit příliš brzy. Ne že by vypadal jako někdo kdo by se dal utrápit lehce, ale snažme se. Důstojný pane, buďte mezi námi srdečně vítán!

R.V.

A retrospective exhibition of the works of Czech-born surrealist painter Pavel Bucek is being shown in the Sokol Sydney Ponrepo Cinema room during October. The exhibition will be accessible on Saturdays 4th, 11th, 18th and 25th October from 1pm before the commencement of the afternoon programmes at 2 o'clock.

Dopisy čtenářů

Srdečně Vás zdravím. Přílohou posílám šek, jako příspěvek na Věstník. Musím říci, že to je radost číst zajímavé články ve Věstníku.

S pozdravem Helena Hlaváčová Sydney

Enclosed please find cheque, which includes gift donation. Thank you again for the great position in the paper.

Eva Santo Sydney

Přikládám šek na Věstník. Děkuji za zaslání, je tam vždy zajímavé čtení a zprávy o naší sokolské obci.

Srdečně zdraví Julie Halašková Sydney

Zasílám příspěvek na Věstník, má nyní skutečně velice dobrou úroveň.

S pozdravem Zdeněk Vik Sydney

Vážený pane Jelínku,

Los Angeles 8/6/03

Srdečně Vás zdravím z Kalifornie, dostal jsem adresu na Vás od Vašeho známého Vaška Pavelky, já hledám mého starého kamaráda z Prahy a Německa a snad žije v Sydney. Jmenuje se Otta Hofman a jeho manželka Naďa a jeho příbuzný Holeček atlet Slávie. Já jsem byl redaktorem Lidové Demokracie v Praze a v Německu jsem byl v Ludwigsburgu a pak jsem emigroval do Brazílie, kde jsem fotil pro magazín „Elite“ v Sao Paule 5 let a od roku 1956 jsem v Los Angeles, kde jsem pracoval pro Los Angeles Times a hlavně pro sport „Associated Press“. Z Prahy se mě stále ptá Milda Šaldová, kde jsou Hofmanovi.

Prosím Vás znáte-li Ottu Hofmana aneb Holečka, napište mi jejich adresu, rád bych jim napsal.

Můj fax 1 818 761 1015, telefon 1 818 761 7775, email otokarmax@aol.com

Oto Maxmilian Svoboda

Předem srdečný dík za vše

5709 Ensign Ave

Oto.

N Hollywood CA 91601-1911

K článku: „JAK NÁŠ SOKOL PŘIVÍTAL OSMAŠEDESÁTNIKY“

Neznám ty osmašedesátníky, kteří by přijeli „se vši parádou a s velkými kufry“ a článek se dotkne všech, kteří si dobročinnosti vážili.

Ne každý začínal v Sydney. My jsme začínali v Brisbane. Dodnes jsme ve styku s těmi, kteří pomohli nám.

Do Sydney jsme se ale přestěhovali brzo a začali jsme chodit do Sokola. Ještě do toho „vedle sydneyjského mostu, vedle hvězdárny“.

I když jsme zpívání a pochodování neznali, patřilo to k Sokolu a také my jsme pochodovali a zpívali. Nedívali jsme se na vás jako na „relikvie z dávných dob“ a na pochodování jako na grotesku. Pomohlo nám to později, když jsme měli děti a učili je česky. Dodnes znají ty české písničky ze Sokola.

Byl to Sokol a mnoho nás začalo do Sokola chodit a mnoho nás zůstalo až do dnešní tělocvičny.

Sokola Sydney a sokolských „starousedlíků“ jsem si vážila tenkrát a vážím si jich dodnes.

Marta Nováková Sydney

Když jsem četla článek ve Věstníku „35 let od příchodu do Austrálie“ a vzpomínky na návštěvu Sokola v Sydney, najednou se mi vybavil ten vlahý večer, pro mne nezapomenutelný.

Nevěděla jsem, co očekávat, měla jsem v sobě jen množství vzpomínek na Sokol doma před mnoha lety. Bude to ono nebo ne. Otázka byla ihned zodpovězena: jakmile jsme opustili autobus a vešli do školy, kde se děti už připravovaly, převlékaly. Ta samá atmosféra, hřejivé přátelské ovzduší, které bylo vždy součástí sokolských šaten, veselé štěbetání dětí sdílení novin mezi dospělými členy, už jsem se cítila doma jako před těmi 20 lety v sokolské šatně „U studánky“ na Letné v Praze. Naše děti byly nadšené; na vlastní oči viděly o čem jsem jim jen vyprávěla a vzpomínala. Jen nás rmoutilo, že my nikdy nebudeme moci se zúčastnit, protože nezůstaneme v Sydney ale pojedeme do Canberry. Byl to krásný večer a ještě dnes mne hřeje vzpomínka jak jsem dostala 20 dolarů pro děti. To byly ohromné peníze a pro nás nově přichozí teprve.

Zmínka v uvedeném článku o rozdílnosti mezi starousedlíky a nově přichozími mi vybavila příhodu, která ve mně tehdy zanechala nepříjemný dojem. Zeptala jsem se jedné maminky, když obouvala botičky dcerce „kolik stojí takové botičky“ bylo mně odpovězeno, že „jsou tyto drahé“. Tehdy jsem nemohla jaksi pochopit ten nepříjemný dojem odpovědi nevím byla li to forma věty, mimika či co. Ptala jsem se pouze proto, že jsme měli 4 děti a já se obávala jak to vše ekonomicky zvládnem a využila situace, kde se mluvilo česky, dostat nějaké praktické informace. Pochopitelně již mi to je dávno jasné proč to bylo, ty botičky skutečně byly luxusní a té mamince se muselo to zdát troufalé ptát se na ně, když jsem sotva přivandrovala. To byly to momenty kdy došlo nechtěně k neporozumění mezi lidmi.

Léta šla, asi za 2 roky, když už jsme měli to nejnnutnější, mohli jsme se znovu přihlásit a stát se právoplatnými členy Sokola a jak život šel, začala i práce sokolská. Nejprve nácvik na Curyšský slet, tam jsme letěli v r.1976 všichni mimo nejstaršího. Bylo to vždy tvrdé šetření a odříkání, ale ty zážitky pro nás všechny. Děti prožívaly to, co nás kdysi formovalo a i na nich to zanechalo mohutný vliv a rovněž je zformovalo v ty lidi v které vyrostli. Pak pokračoval slet ve Vídni. Začalo se cvičit v Canbeře, skrovně, ale přece. Zúčastnili jsme se otevření Sokoloven jak v Sydney, tak Melbourne, mnohých oslav 28. října, dalších sletů v Curychu, Paříži i v Praze a konečně i velkolepého sletu v Praze v r. 1994 a pak v r. 2000 na kterém jsem měla v průvodě kompletní rodinu: všechny 4 děti jen manžel chyběl, ten fotil. Během těch dlouhých sokolských let jsme uzavřeli přátelství se Sokoly roztroušenými po celém světě byla to vždy dojemná shledání a smutná loučení, zase na několik let jen písemný styk a vždy tu byla otázka „snad příště na Strahově!“. A také jsme se dočkali.

To sokolské přátelství všesvětové se mi znovu potvrdilo letos, kdy jsme vyhořeli a doslova z celého světa nám bratří a sestry se snažili pomoci... Ta sounáležitost, láska ta opravdu hřeje a nic ji nenahradí.

Zora Kašpárková, Canberra

KINO PONREPO – SOKOL SYDNEY

Představení se obvykle konají každou třetí neděli v měsíci v 15.00 hodin v letní a v 14.00 hodin v zimní sezoně.

Neděle 19/10/2003 v 14.00 hodin (dvojprogram):

NOC NA KARLŠTEJNĚ

Rozmarný filmový muzikál režiséra Zdeňka Podskalského podle stejnojmenné divadelní hry Jaroslava Vrchlického.

Hrají Vlastimil Brodský, Jana Brejchová, Karel Höger, Jaroslav Marvan, Miloš Kopecký, Waldemar Matuška.

TĚŽKÝ ŽIVOT DOBRODRUHA

Komedie režiséra Martina Friče. Dobrodružství spisovatele kriminálních románů ve světě opravdového zločinu.

Hrají Otomar Korbelář, Ladislav Pešek, Adina Mandlová. Hudba Eman Fiala. Zpívá R.A.Dvorský a Lišáci.

Neděle 16/11/2003 v 15.00 hodin (povšimněte si změny začátku představení):

PRINCEZNA ZE MLEJNA

Česká klasická pohádka pro diváky všech generací, plná lásky, kouzel a písniček.

Režie Zdeněk Troška. Hrají Radek Valenta, Andrea Černá, Yveta Blanarovičová, Jakub Zindulka, Alois Švehlík a další.

**Kino Ponrepo bude mít prázdniny od prosince do ledna.
TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU V ÚNORU 2004.**

SOS pro Sokolský archiv

V zájmu uchování historických dokumentů pro budoucí generace, v současné době uložených v Sokolském národním domě, prosíme členy i nečleny o pomoc při jejich archivování.

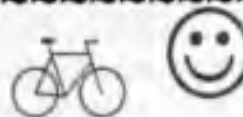
Můžete-li věnovat stará čísla Věstníků či pár hodin svého času na výpomoc ve dnech 12.10. či 8.11. přihlašte se, prosím, A. Jiráskové na 9560 6541. Zkušenost s vázáním knih je vítaná.

~~~~~ **2003** ~~~~~

WHAT IS ON ..... IN SOKOL :

~~~~~ **June - December** ~~~~~

Sport :

- Cycleball** - Every Monday Night 7.30 pm
- Aerobics** - Every Tuesday Night 8.00 pm. Children 7.00 pm.
- Nohejbal** - Every Wednesday Night 7.30 pm.
- Volejbal** - **Young Team** - Every Thursday Night. **Friday Team** - Every Friday Night.
  - **Saturday Team** - Saturday Afternoons 4.00 pm., on the following dates :
June 14. , 21. ; July 5. , 12. , 26. ; August 9. , 23. ; September 6. , 27. ;
October 11. , 25. ; November 8. , 22. , 29. ; December 13 (The Last for the Year)
- Table Tennis** - Any Time to Fit-in With the Above.

.....
Entertainment / Social :

- Black & White Ball** : 28. June - Live Music and Dance.
- Pork Festivity (Vepřové Hody)** : 30. August - Live Music and Dance.
- Silvestr** : 31. December - Live Music and Dance with Disco to Follow.

Puppets / Show / Opera : 14. June and 27. September. (In the Ponrepo / TV Room)

Kino Ponrepo : On Sunday Afternoons : 15. June, 20. July, 17. August, 21. September,
19. October, 16. November.

.....
Restaurant / Dining : (Jan Sedlak : 0418 648 644)

OPEN : Fridays for Dinner 6.00 pm. - 10.00 pm.

Saturdays for Dinner 6.00 pm. - 10.00 pm.

Sunday Lunch : Advance Booking Only !!!

.....
SPECIAL EVENTS : "35 YEARS" ('68-'03), 13.9.03. , Live Music, Dance, Fun, Memories

" SUNDAY LUNCH ", 26.10.03. . Czech National Day 28. October

" MIKULÁŠ " for CHILDREN , Sun. 7.12.03. , Fun and Presents

.....
PLEASE NOTE : DATES AND EVENTS ARE SUBJECT TO CHANGE.

BE INFORMED ! READ " VĚSTNÍK " AND OUR WEBSITE www.sokolosydney.com

ZE ŽIVOTA SOKOLŮ A SOKOLÍKŮ (7)

Zdar a sílu. V nový život.

Bořek Šindler

Paradox paradoxů: dalo by se totiž i argumentovat, že k založení nové sokolské jednoty na půdě pátého světadílu přispěla především banda bolševických kumpánů Klementa Gottwalda a jejich Vítězný únor. K té bandě bych se ještě rád vrátil. Zní ten výraz jaksi banálně a je zapotřebí jistého vysvětlení. Jisto je, že bez té bandy by tu Sokola dnes nebylo. Snad není namístě používat těchto silných výrazů, znějí už trochu otrele. Ale čas od času je dobře osvěžit si paměť. Tehdy, v době pouťorové, nám takové výrazy podivně a otrele nevyznívaly.

Evropské lodi se tedy nakonec v letech 1949 až 1952 dokolébávaly ze staré dobré Evropy ku břehům pátého světadílu. Některé z nich vylodily svůj náklad bludných uprchlických duší už ve Fremantlu v Západní Austrálii, jiné pokračovaly do Adelaidy anebo dokonce až do Brisbane, ale většina našinců uvázla buď v Melbournu nebo v Sydney. My suchozemci nenámořníci a zanícení Středoevropané jsme si většinou oddychli, že jsme opět oběma nohama na pevnině. Oddychl jsem si i já, když se naše důstojná britská Orontes dokolébala do sydneyjského útočiště v Pymontu. Na druhém konci světa bychom tedy byli, ale co teď? Kam a jak se vrátit?

Naprostá většina našinců byla z lodi dopravena do sběrných táborů jako byla Greta nebo Bonegilla u Albury a jen takoví osamělci - jako třeba já, jedinci bez dvouletého vládního kontraktu pracovat pro novou matičku, Austrálii - byli ponecháni svému vlastnímu osudu. V táborech zbudovaných z bývalých vojenských lágrů bylo postaráno o bezplatné ubytování a bezplatnou stravu, ba i o bezplatnou lékařskou péči. Nově příchozí byli většinou mladí hoši - děvčat bez „doprovodu“ bylo poskrovnu, a pokud se vyskytla, stávala se terčem okamžitých rytířských dobývání - anebo mladí rodiče s mladými dětmi a všichni se většinou těšili dobrému zdraví a lékařská péče nebyla často vyhledávána. Vyhledávána byla především práce, protože naši lidé po dlouhém pobytu v uprchlických lágrech poválečného Německa měli kapsy dokonale prázdné a byli tedy do práce za výdělek přímo žhaví. Ne že by našinci byli přímo očekávali stát se guvernéry bank anebo alespoň generálními řediteli podniků, očekávali ale, že budou moci vykonávat práci, k níž měli z Evropy kvalifikaci. Zedník si přál být zedníkem, samozřejmě zednickým mistrem, švec ševcem, tedy ševcovským mistrem, inženýr inženýrem, tedy vedoucím inženýrem, úředník úředníkem, instalatér instalátérem, lékař lékařem, všichni přirozeně na vedoucích místech.

Nyní se ovšem ukázalo ono dobře známé byt Australany dobře utajované čertovo kopýtko. Dvě utajovaná kopýtko. Především ovšem ŘEČ. Však to znáte - ten pobyl dva týdny v Anglii, umí tedy perfektně anglicky onen prodával v trafice na náměstí v Brně anglické Timesy a ergo kladívko dere se mu angličtina z hrdla jak když bičem mrská. Mrskat ale takovým bičem nedovedl prakticky nikdo z nás a to se jasně projevilo když si člověk šel koupit do obchodu housku. Housek totiž v Austrálii tehdy nebylo a docházelo ke scénám, kdy našinec rukama nohama se snažil popisovat prodavači středoevropskou housku. S tvarohem to třeba rovněž nešlo a popisovat tvaroh Anglosasům naši lidé vzdávali už v prvním kole. Na vajíčko se jakž takž dalo ukázat, klozetový papír se lidé zobrazovat nikdy neodvažovali, a dámské potřeby byly úplně mimo popisovou soutěž. Mimo soutěž bylo i sádlo a popsat rukama pažitku nedovedli ani školení zahradníci...

Takže táborová kuchyně. Tam byla hojnost ovčiny. Bylo možno najíst se skopového. Kdo nechtěl skopové mohl mít ale třeba i skopové. Anebo v nejkrajnějším případě skopové. K snídani porridge. Kde jsou ty doby, kdy jsem seděl nad miskou porridge a nevěděl co s ním. Nebyl jsem sám. Čaje všeho druhu byl nadbytek, pil se ovšem po britsku ve své zčernalé podobě a přitrpklé chuti. Káva téměř žádná - Austrálie tehdy kávu prostě nepila. Tea revives you, „tea rivajvžju“, prohlašovali domorodí Australané. O naši české specialitě, a jmenovat ji nemusím, bylo našincům dovoleno jen přemítat, ledaže v té či oné táborové kuchyni lidé kápli na českého kuchaře. Ten ovšem neměl v zásobě dvounulku a zvykat si na podivnou nám tehdy australskou mouku bylo našim českým jazykům kulinárním utrpením. České jazýčky jsme v Evropě žel nenechali. Otrnulo nám. A když už svoboda, tak přirozeně s českým menu.

Druhým čertovým kopýtkem bylo dokázat kvalifikaci a lidé s sebou většinou doklady neměli, utíkalo se jen s jednou zásobní košilí. Kynula však možnost stát se pomocným dělníkem v továrně anebo stavěčem plotů na vzdálených farmách a nezbývalo než to brát. Básníci, právníci a inženýři se tedy nakonec chopili lopat. Práce byla ale dobře placená, zejména práce fyzicky těžká, přesčasy jen kvetly a vzhůru tedy k lopatám. Kdysi jsme chtěli jen svobodu a nic víc, ale když se nám ji dostalo, chtěli jsme ji mít se všim komfortem. Jako ta proslulá rybářova žena. Doma mezitím naši lidé koexistovali sice s vepřovou leč bez svobody a po svobodě jen bažili. Měli proč. Tam řádila v těch létech banda samozvanců, a řádila beze všech skupulí.

Tedy slovíčko k té bandě. Je to sice všechno už stará vesta, ale je dobře si to občas připomenout. Tak zvaní komunisté-idealisté snad kdysi skutečně v marxistickém bájesloví existovali. Vše pak změnil Lenin. Ten neostyšně zavedl do socialistického hnutí hrubou rukou prvek, bez něhož, jak se dnes všeobecně ví, komunismus padá. Diktaturu proletariátu. Tak zvanou diktaturu tak zvaného proletariátu. Stalin pak přidal hromadné vraždění a monstrprocesy. Vyvážení statisíců nevinných lidí na Sibiř. A vůbec teror zasahující do všech projevů života. Kdysi, koncem dvacátých let dvacátého století, došlo ve straně československých komunistů k rozštěpení. Slušní partajníci jako třeba básník Josef Hora, a spisovatelé Jaroslav Seifert a Vladislav Vančura se od strany distancovali. Tlupa kolem Klementa Gottwalda zvaná Karlinští kluci však sledovala stalinskou linii, vládu bohapustého teroru. Koncem války pak nachytala tato tlupa na protiněmecké citění a nacionalismus značnou část národa a i Jaroslav Seifert opět spolu s jinými uvázl v síti nových lží. Až do onoho Vítězného února to mohlo ještě být třebas omluvitelné. Po teroristickém převzetí moci - a teror byl zřejmý všem kdo měli oči a uši - už pak omluv a výmluv být nemohlo. Vláda bandy těch bolševických mocipánů s kratičkou přestávkou Dubčekova snění pak trvala až do listopadu roku devětaosmdesátého.

Komunisté také vymysleli novou interpretaci slov básníka Viktora Dyka, v roce 1917 adresovaných těm českým politikům, kteří se nedovedli postavit proti rakouské monarchii. Slova „opustíš-li mne, zahyneš“ se nevztahovala na Masaryka a na ty kdo opustivše fyzicky svoji zemi bojovali v zahraničí za její osvobození, nýbrž právě na ty kdo neopustivše zemi, kolaborovali s Vídní. Bolševici pak Dykova slova aplikovali zcela falešně na „emigranty“ - bolševici samozřejmě nechtěli užívat termínu „exulant“ pro utečence poúnorové a důsledně je nazývali zrádnými emigranty. Komenský a jiní Čeští Bratři směli být jmenováni exulanty, přestože vlast „opustili“. Nám ale nadávali zrádných emigrantů. Sokolové jako Hřebík a Provazníková, kteří v Americe hájili věc svobodného Sokola a svobodného Československa na mezinárodním poli byli tedy v bolševické nomenklatuře zrádnými emigranty, zatímco ti, kdo neodešli, ale pověsili

• Miladu Horákovou, byli vynikajícími vlastenci. Žel, toto absurdní názvosloví se v republice v podstatě uchovává dodnes. Bývalí popravčí pobírají slušné pense a zrádní emigranti musí žebrot o české pasy.

Po tomto podelším extempore se však vraťme do naší Austrálie roku padesátého kde se mezitím Češi snažili postavit se na nohy. Pokud možno na nohy vlastní. Skopové jim k srdci sice nikdy nepřiřostlo, na čaj si jakž takž zvykli. Objevili ale, že ač australská kuchyně jim vonět nikdy nebude, práce bylo všude dost, i když málokdo se stal ihned tím guvernérem a lékaři musili dočasně v nemocnicích vymývat plivátka jako posluhové. Lidé začali své postavení vidět v realistické perspektivě a ve srovnání s našimi doma nám bylo hej. Netrvalo dlouho a začal se rodit i Sokol. Sokol v exilu, ne za podmínek lehkých, ale rodit se začal i zde v Austrálii. V Americe, v Kanadě i jinde, kde již dříve existoval, pokračoval ve své existenci nyní posílen vlnou nově přibylých Čechů.

Byla tedy sydneyjská sokolská jednota založena námi zrádnými emigranty, nikoli námi exulanty. To nutno mít na paměti. Tito zrádci národa pak sydneyjský Sokol udrželi proti všelikým nepohodám. Australská vláda jim nežehnala. Domácí českoslovenští vládci je profanovali a proklínali. Také slovenští gardisté v Sydney se od nich vždycky soustavně distancovali. Ba i značná část sydneyjských exulantů jim nijak nepřála. Snílkové, babráci to jsou. Nebezpeční narodovci. Hlupáčkové a diletanti. Hejslované. Sokol to ale všechno přestál. Nejenže přestál. Přestál na výbornou. A sokolové si vlastními silami postavili v Sydney i vlastní sokolovnu, Československý národní dům. Ten pak byl přece jen poctěn návštěvou, byť kratinkou, presidenta osvobozené republiky a je snad namístě konstatovat, že prvním zástupcem svobodné republiky, který se Sokolem v Sydney navázal přátelské styky byl právě tehdejší generální konsul ing. Josef Sládek za svého působení zde. Ještě dlouho předtím, než domácí vládci kolem Hradu si vůbec začali uvědomovat, že existuje nějaký Sokol v Austrálii. Sokolský prapor zdejší jednoty se během nesvobody doma stal jedním z mála symbolů svobodného domova. Nový konsul Sládek se pak brzy Sokola ujal jako jeho "vládní" patron. Nijaké zvláštní díky mu však z domova veřejně - pokud víme - dosud vysloveny nebyly, i když byly třeba vysloveny lidem jako byl Pelikán. Tedy tomu Pelikánovi, jehož bolševická agitace po Vítězném únoru je pamětníkům stále ještě dobře známá. Pelikán, nyní vyznamenaný Dubčekovec, dříve provedč čistek na vysokých školách, se zařadil mezi hrdiny domácím režimem uznávané? Ing. Sládek a exil zůstali jaksi na octě. Disent bývalých bolševiků ano. Exil nikoli.

Přistáním v Austrálii tedy skončila neblahá epizoda nás československých utečenců. My Češi jsme vždycky, až do rozdělení republiky, vystupovali v exilu zásadně pod hlavičkou československou. Pod tou byl v Austrálii založen i Sokol. Sydneyjský Sokol pak přežil několik desítek let na vlastních nohách, bez jakékoli pomoci z domova, jehož dočasní vládci se jej snažili potlačit. Vepsal se, třebaže jaksi spíše pokoutně do novodobých českých dějin jako národní organizace dlicí na půdě pátého světadílu a stal se pak i útočištěm mnoha nových, posrpnových exulantů. Odchodem bratrů Slováků byl donucen stát se spolkem jen českým, byť nikoli z vlastní iniciativy. Věřme však, že svou těžce a v nepřízních vybudovanou existenci čestně uhájí jako česká výspa za oceány a to i tehdy, kdy bude i svobodnou republikou a Čechy doma neuznáván za hodna řadit se mezi vyznamenané... Z bouřného času jsme se narodili... By hrom však bil a mráz nám v kosti vál...

(KONEC)

Výňatek z proslovu předneseného 11.ledna 2003 v libeňské sokolovně v Praze na cvičitelsko-vzdělávatelském semináři sestrou ZOROU DVOŘÁKOVOU. Otiskujeme tuto stať s vědomím, že se nepotká se souhlasem všech čtenářů. Přinášíme ji jako zajímavý pohled - jeden z možných pohledů - na moderní českou historii. Jsou ovšem možné i pohledy jiné.

Zmiňované pnutí a animozity z období první republiky nikdy nevymizely a nyní jsou posíleny tím, že ti, kteří je vyslovovali, byli vždy výrazně protikomunističtí, protibolševičtí, a vývoj světa po roce 1989 jim dal zapravdu. Proto se domnívají, že všechny jejich ostatní kritiky a hodnocení českého vývoje ve 20.století se musí rovněž dostat ke slovu. a musí být respektovány. Pro upřesnění tohoto problému je třeba ještě říci, že se do něho promítá dvojitý pohled na české dějiny, že v jeho základu je spor o smysl českých dějin, který se rozhořel před sto lety mezi Masarykem a Pekařem, a který v různých obměnách pokračoval po celé dvacáté století. Někteří Masarykovi kritici vždy usilovali o upřednostnění vlivu katolické církve v našem životě a Masaryka obviňovali, že má podíl na odnáboženštění našich lidí. Masaryk nebyl církevní, byl však hluboce křesťansky založený člověk. Připomeňme si jeho výrok : „Ježíš, ne César...“. Přál si, aby náš člověk byl vzdělaný a samostatně myslící občan. Přál si, aby jeho programem byla humanita. Přesto nebyl ve zmíněných kruzích české společnosti pochopen, ale odmítán. To vše se nyní promítá do projevů publicistů, kteří se pokoušejí znehodnotit vývoj české společnosti ve dvacátém století.

... Většinou se říká, že otázka anulování odsunu se nastolila až po rozpadu republiky, ale jak jsme si ukázali, je to záležitost mnohem staršího data. V současnosti prožívá Německo vážnou hospodářskou recesi, přestává být oním hospodářským rájem, jak tomu bylo v posledních desetiletích. Začíná být citlivé na hodnocení své úlohy v průběhu dvacátého století. Od skončení druhé světové války uplynulo mnoho času, dorostly další generace a táží se, kdo nás kdy poškodil, kdo nám způsobil krivdu? Při pohledu do minulosti se pak dohlédne jen k tomu, co koresponduje se současným citěním a chtěním. Dohlédne se ke konci druhé světové války, ke katastrofální porážce a pokoření, které Německo prožilo. Stranou se odsouvá skutečnost, že to bylo nacistické Německo, které rozpoutalo nejděsivější válku moderní doby. V souvislosti s tím nastolení problému anulace odsunu sudetských Němců je jakýmsi lakmusovým papírkem, na němž se zkouší, až kam by se dalo jít ve snaze o revisi výsledků druhé světové války.

Jednou se však tyto děje staly v příčinné a následné návaznosti, a nedají se odestát. Bez věcného posouzení těchto skutečností je omluva za minulé činy jen zkreslující a prázdné gesto. Pokud věcné hodnocení obě strany vnitřně nepřijmou, a ono se nestane součástí jejich myšlení a přesvědčení, zůstanou vzájemné vztahy chladné. Nelze jedné ani druhé straně přikázat, jak má na tyto skutečnosti nahlížet. Je možné pouze jedno : na základě znalostí událostí se vzájemně pochopit. Porozumět, proč došlo k určitým činům a to je vše. Lze opačný náhled vzít na vědomí, to ale neznamena, že se stane součástí našeho přesvědčení. Pochopit neznamena omluvit, pochopit neznamena zapomenout. Vzájemně se pochopit však umožňuje, aby oba národy žily dál vedle sebe a byly vůči sobě korektní.

K problému Slovenska bych ještě chtěla podotknout: Pro mne nebylo tak důležité, jakého rozsahu byla Československá republika. Proto jsem se snažila pochopit Slováky a porozumět jejich touze prožít si vlastní státnost. Proto jsem se dokázala

vyrovnat s rozpadem Československa. Pro mě bylo mnohem důležitější, že Československá republika byla vybudována na demokratických základech a v době, kdy začal Evropu ohrožovat fašismus a nacismus, zůstala věrna těmto demokratickým zásadám. Tento postoj si podržela i když byla doslova tímto nebezpečím obklíčena díky sousedství Německa s Rakouskem. A právě její někdejší demokratický postoj, a v posledním desetiletí opětový návrat k demokracii, je pro nás závazkem a současně devisou při vstupu do EU...

První republika byla nesporně přes všechny svoje problémy jednou z nejjasnějších kapitol české historie. Všechny tři odboje - první, druhý i třetí si zaslouží naši úctu. Všichni, kteří dokázali čelit totalitním režimům - nacistickému a komunistickému - pro nás zůstávají příkladem. V naší historii najdeme kladné i záporné stránky, ale tak je tomu i u jiných národů. Co je však třeba v naší novodobé historii vyzdvihnout, jsou demokratické základy, na nichž byl náš samostatný stát vybudován a na nichž v současnosti znovu stojí. Sokol šlechtí, že stál na této straně, byl oporou mladého československého státu a po druhé světové válce se podílel na jeho obnově. Masarykovský požadavek, abychom byli státem humanitním, stále platí. Proto při vstupu do EU si je třeba nastavit žebříček hodnot: být člověkem, být Čechem, být Evropanem.

O našem vstupu do Evropské unie bychom měli rozhodnout velmi zodpovědně, v referendu (proneseno v lednu 2003. pozn. red.) kterého by se mělo účastnit co nejvíce občanů informovaných o kladech i záporech tohoto kroku. EU, která je společenstvím národních států, je ryze pragmatickým svazkem, hájícím si vlastní zájmy. Proto si musíme hledat spojence uvnitř unie, zřejmě mezi menšími a malými státy, a obhajovat tu svoje vlastní zájmy. Jakákoliv idealizace EU by se nám nemusela vyplatit. Tím spíše musíme do ní vstoupit jako informovaný, sebevědomý a zodpovědný partner. A proto se nesmíme dát znejistit hlasy, které oslabují naše češství, české národní uvědomění a tím i naše lidské a občanské sebevědomí.

Byt v centru Prahy k pronájmu.

Tento byt je vhodný pro 1 až 4 osoby, je prostorný (skoro 100 metrů čtverečních), kompletně zrenovovaný a moderně zařízený v absolutním centru Prahy (2 minuty pěšky od Václavského náměstí). Nájemné je od 25 AUD na osobu na noc (minimum 4 noci). Čisté povlečení a ručníky jsou dodány v ceně.

Prosím volejte na číslo 02 9816 2026 pro bližší informace a booking.

MASSAGE

RICHARD KENDE PONÚKÁ SWEDISH,
REMEDIAL,
SPORT, SHIATSU AND RELAXATION MASSAGE
V POHODLÍ VAŠHO DOMU ALEBO V NAŠOM
SALÓNE.

UNIKNITE ZO SVOJHO PRACOVNÉHO
KOLOBEHU A DOPRAJTE SI ČAS SAMI NA SEBA.
VAŠA SPOKOJNOSŤ JE ZARUČENA !

Call Richard for an appointment mobile 0414 41 20 81,
phone {02} 9686 8772.

Pavel Tigríd zemřel ve věku 85 let

Ve Francii 31.8. zemřel Pavel Tigríd, bývalý ministr kultury, spisovatel, vydavatel významného exilového časopisu Svědectví, první programový ředitel čs. vysílání Svobodné Evropy.

Tigríd, vlastním jménem Pavel Schönfeld, se narodil roku 1917 v Praze. Německá okupace jej přinutila přerušit studium na pražské Právnické fakultě UK a odejít do Velké Británie. Tam zpracoval jako hlasatel československého vysílání společnosti BBC, později jako redaktor rozhlasového programu československé exilové vlády v Londýně.

Po válce se vrátil do tehdejšího Československa, komunistický převrat v roce 1948 jej však odsoudil k emigraci podruhé. Tigríd odešel do tehdejšího západního Německa, kde pracoval jako programový ředitel československého vysílání rozhlasové stanice Svobodná Evropa. Po krátkém pobytu v Německu odjel do USA a natrvalo pak zakotvil ve Francii.

Neodmyslitelnou etapou jeho života v exilu se stal kulturně - politický čtvrtletník Svědectví, který vydával 35 let. Od roku 1960, kdy s manželkou přesídlil do Paříže, se postupně z redakce časopisu stalo v podstatě kulturní centrum české emigrace.

Po pádu komunismu se Tigríd stal blízkým spolupracovníkem tehdejšího prezidenta Václava Havla. V letech 1994 až 1996 obsadil ve vládě tehdejšího premiéra Václava Klause křeslo ministra kultury. Po odchodu z politiky žil střídavě ve Francii a v České republice.

Pavel Tigríd
Zdroj: Foto LN

Zdroj: Lidové noviny 31. srpna 2003

S Tigrídem se ve Francii rozloučily desítky Čechů

HÉRICY (Francie) - Desítky Čechů se přišly v úterý 9. října ve francouzském městečku Héricy naposled rozloučit s významným českým spisovatelem, publicistou a exministrem kultury Pavlem Tigrídem, který zemřel 31. srpna ve Francii ve věku nedožitých 86 let. Mezi zhruba 250 smutečními hosty, kteří zaplnili chrám svaté Jenovéfy v obci nedaleko Paříže, byl i český exprezident Václav Havel. Vůdčí postavě českého exilu ve Francii přijela vzdát hold rovněž česká vládní delegace v čele s ministrem zahraničí Cyrilem Svobodou, která se do Francie dopravila vládním speciálem. Francouzskou vládu zastupoval ministr pro spolupráci a Frankofonii při ministerstvu zahraničí Pierre-André Wiltzer. Na francouzský venkov, kde Tigríd trávil penzi, se s legendou české žurnalistiky přijeli naposledy rozloučit jeho četní přátelé z Česka i Francie, včetně řady českých novinářů. Podle úterní Mladé fronty Dnes, do níž Tigríd v poslední době přispíval, se rozhodl odejít ze světa dobrovolně, a to zřejmě proto, že mu docházely psychické a fyzické síly po mozkové mrtvici, kterou prodělal před třemi lety. Tyto úvahy potvrdila ve smuteční řeči jeho dcera Deborah. "Svůj osud sis dovedl sám do konce, s odvahou a odhodláním. Odešel jsi sám důstojně, tak jak sis to přál," řekla při obřadu Tigrídova nejstarší dcera.

ČTK 10.10.2003

Rozhovor s Kristinou Vlachovou

Omalovánky a věž smrti

Dokončení ze srpnového Věstníku, kde jste sledovali osudy Kristiny do listopadu 1989.

Takhle to ale vypadá, jako kdybys neudělala žádný větší film, což není pravda. Přeci jen na chvílku probleskl kousínek modrého nebe k rozletu.

Určitě probleskl v roce 1976 slavným celovečerním filmem Hra o jablko, který režírovala Věra Chytilová, a devět verzí scénáře jsme dělali společně. Tady se zúročila lekce trpělivosti z laboratoře. V roce 1969 do mého scénáře celovečerního filmu Takže ahoj natolik zasáhla cenzura hlavního dramaturga I. Tomana, že výsledek považují za velmi nevydařený – i když tento film režiséra Víta Olmera byl tenkrát velmi populární. V roce 1977 měl být na Barrandově natočen film podle mého scénáře, ale protože jsem odmítla podepsat Antichartu, netočil se ani film. Polští režiséři, kteří také studovali na FAMU, hlavně Agnieszka Holland, se mi snažili pomoci, a tak jeden můj scénář putoval do Varšavy, kde jej v roce 1981 realizoval Agnieszkin manžel Laco Adamik pod názvem Niepotrzebny męzczyzna. V Polsku jsem osobně poznala Kiesłowského a mladého, hubeného Walesu, který mne tenkrát dočista okouzlit. Ovšem s koncem Solidarity v Polsku bylo zase po ptákách! Všechny další plány na dlouhou dobu padly.

Padly, nepadly... Letos jsi získala 2. cenu na Mezinárodním filmovém festivalu dokumentární tvorby v Ústí nad Orlicí v kategorii dokumentárních filmů nad 30 minut svým hodinovým snímkem Věž smrti s podtitulkem Kapitola z novodobé historie české justice. V jeho první části informující o existenci tábora nucených prací ve Vykmánově na Jáchymovsku a o poměrech v něm. Zdejší věž sloužila k třídění uranové rudy pro nenasytný Sovětský svaz. Ruda se z výšky sypala do barelů, kam ji museli vězni ještě desetikilovými palicemi natloukat. Všude se vznášela mračna radioaktivního prachu. Odtud tedy název Věž smrti, která byla mimochodem nedávno prohlášena za kulturní památku České republiky. Z pekelných poměrů v lágru se někteří vězni snažili stůj co stůj uprchnout, a to i za cenu smrti. Jedním z nich byl J. Lukeš, který byl odsouzen na 14 a půl roku za zběhnutí z vojny a za pokus o útěk z republiky. Na útěku jej bachař B. Vlačíha střelil do zad, a poté, co k němu došel střelil ležícího znovu do tváře. V lágrech to tehdy byla běžná praxe „dorážky“, a i tehdy byla v rozporu s platnými právními předpisy. „Vinou“ šťastných okolností J. Lukeš přežil, „přežila“ i dokumentace a po pádu minulého režimu se případ dostal k soudu.

Kristino, v roce 1996 jsi natočila unikátní výpověď bachaře Vlačíhy První rozhodnutí Okresního soudu o vině, kterou Vlačíha sám potvrzuje, znělo tři roky vězení, nepodmíněně, bylo to v roce 1997. Po Vlačíhově odvolání ke Krajskému soudu byl v roce 2002 vynesena rozsudek: „Žalovaný skutek se sice stal, ale vše je promlčeno.“ Na svém dokumentu jsi pracovala spousta let. Nebála ses, že se Ti ho nepodaří dokončit?

Bála jsem se, že archivy z let 1996, 1997 mi už nebudou k dispozici, ale zásluhou pana produkčního Bareše zůstaly zachovány. I dramaturgyně Zita Drdová mi umožnila svobodně dokončit práci, ona také navrhla podtitul Kapitola z novodobé historie české justice. Základem dokumentu je autentická výpověď bachaře Vlačíhy, který byl tehdy za svůj čin, jenž byl i za komunistů v rozporu s platnými právními předpisy, povýšen a odměněn. Ten člověk nemá pocit viny a soud mu vlastně svým promlčením dal za pravdu. Během natáčení se mi podařilo získat důležitá svědectví mnoha lidí, z nichž někteří již, bohužel nežijí. Ti by se určitě divili, že Vlačíha zůstal nepotrestán. Ti co ještě žijí se dnes už nedívají ničemu.

Nejvyšší státní zástupkyně JUDr. Marie Benešová tvrdí, že s rozsudkem soudu nemůže souhlasit, neboť Krajský soud změnil vůli zákonodárce, nicméně rozsudek označuje za konečný. Ústavní soudce JUDr. A. Procházka uvedl, že součástí našeho právního řádu jsou i mezinárodní úmluvy o lidských právech a v návaznosti na to i zákon o protiprávnosti komunistického režimu a odporu proti němu, který jasně říká, že takovéto zločiny z let 1948-89 se nepromlčují.

Podivná je hra naší justice na spravedlnost, kvalifikování a překvalifikování trestných činů, na přehazování horkých brambor. Spravedlnost asi někdy pod šátkem přes oči mžourá po svém prospěchu. Nebo se mi to jen zdá?

Jsi veselá, usměvavá bytost, nezávislá na hmotných statcích. I proto asi můžeš pracovat na ekonomicky nevýnosných projektech. Co je Tvým snem do budoucna?

Byla bych ráda, kdyby se mi podařilo Věž smrti uvést v zahraničí, jednak aby ukázala pravdu o stavu naší justice, jednak, aby prorazila cestu českým dokumentům, které jsou často vynikající a ve světě je nikdo nezná. Aby se český dokument do zahraničí mohl nabídnout, ať už na festival nebo do televize, musí být opatřen cizojazyčnými titulky. Bývalý politický vězeň pan František Zahrádka byl tak laskav a sponzoroval překlad filmu do angličtiny, ale výroba titulků je zatím, opět kvůli penězům ve hvězdách. Možná by pomohl tlak diváků, kteří by si o Věž smrti psali. Zahraničního festivalu se může film zúčastnit v určité časově omezené lhůtě, která za rok vyprší. Perličkou je i fakt, že Česká televize uvedla dokument v premiéře a dvou reprisách. Ovšem jednou nešel v celé Praze elektrický proud a noční reprisa šla s hodinovým zpožděním, takže diváci, kteří si chtěli Věž smrti nahrát, neměli šanci. (Lišácký úsměv) Další plány zatím nechci prozrazovat.

Lidi, kteří různá svinstva dělat NE-S-MĚLI (jak napsat, že podle zákona NESMĚLI, de facto SMĚLI, a co MĚLI podle svědomí...?) a potom je dělali, žije mezi námi spousta. Mnozí doufají, že je zavál čas a vše ukryvající nános nikdy neodvane. Kristinu Vlachovou na ně! Kvůli všem, kteří věří ve spravedlnost, čest a alespoň v morální satisfakci.

S Kristinou Vlachovou hovořila Martina Hužvárová z Českého dialogu.

„Věž smrti“

Dokumentární film scenáristky a režisérky Kristiny Vlachové,

se bude promítat v **Sokolském národním domě** ve Frenchs Forest

v neděli 12. října 2003 ve 2 hodiny odpoledne,
pod záštitou Generálního konzulátu České republiky v Sydney.

Tento dokumentární film bude součástí programu, který připravili Jana a Zdeněk Rich
V programu ještě shlédnete ukázky z filmu
o dlouholetém vězni komunistického režimu panu Aloisu Hlavatém
a uslyšíte výběr z jeho literárního díla.

MARKÉTA RADOVÁ nás opustila 9/8/2003 na své 86. narozeniny. Všichni jsme jí měli moc rádi, nikomu nikdy neublížila. Z vnoučat i z devíti pravnoučat měla velkou radost a ona z ní, že byla tak hodná a milá. Pán Bůh dej jí lehké odpočinutí. Byla to statečná žena.

Jakub Rada, Marta Šámalová, Květa Beto a celé naše rodina, které moc schází.

Zaslala sestra Marta Šámalová Sunshine Coast Qld

KNIHA O NÁS

A HISTORY OF THE CZECHS AND SLOVAKS

by R.W. Seton - Watson

Hutchinson & Co. (Publishers) Ltd. London:NewYork:Melbourne 1943

We only have ourselves to blame if those who wanted to be informed about Czech history had to reach for mainly German sources. This book about our history, however, is written in English by an Englishman and all those who want to be well informed should not fail to study it. It was published during the last war, in 1943, and it deals with the period from the time of the arrival of Slavs into Bohemia and Moravia until that year. It appears to be a well-researched work written by somebody who was not a stranger to Czechs. R.W. Seton - Watson was well acquainted with T.G.Masaryk and his son, Jan Masaryk, and he met T.G.M. in Rotterdam after the First World War started before Masaryk went into exile.

One of the sources cited by Seton-Watson in the bibliography, among others, are works of Ernest Denis, a well-known French historian and a friend of Czechs, as well as the works of the Czech historian František Palacký. However, the author became personally well acquainted with Czechoslovakia and her problems during his lifetime and continued to maintain close relations with the Czechoslovak Government in exile during the second world war in Britain, as well as in later years.

Seton-Watson was one of those Englishmen who condemned Munich and Chamberlain's policy of appeasement. In the foreword to his book the author recalls the words of Mr. Lloyd George, the British Prime Minister in 1918, used in a telegram to T.G.Masaryk: „Your nation has rendered inestimable service to Russia and to the Allies in this struggle to free the world from despotism“. He then contrasts those words with the words of Neville Chamberlain during the Munich crisis when Chamberlain tried to justify his surrender to Hitler describing Czechoslovaks as „people of whom we know nothing.“

The book contains a full account of the Habsburg dynasty and its long years of reign in the region of Central Europe as well as of the history of the lands neighbouring Bohemia, Moravia and Slovakia and of the overlordship of the Magyars over Slovakia. The author's well-founded knowledge of the problems facing the old Kingdom of Bohemia and its struggle for self-preservation over the centuries is astonishing. It will initiate those who seek information about Czech history into the problematic of major events in Central Europe with amazing clarity. Seton -Watson leads the reader through Czech history from the inception of the Kingdom of Bohemia under Přemyslids to the establishment of Czechoslovakia in 1918 and beyond to 1943 when the outcome of the Second World War still hung in the balance.

Perhaps we should set out two more quotations from this remarkable book. The first concerns the author's evaluation of the attitude of the Czechs during the Second World War: „Yet nothing has availed to quench the nation's burning faith in its survival and in its future mission in a liberated and peaceful Europe. All ranks and ages stand braced and eager for the hour of supreme effort, when, as Comenius prayed three centuries ago, “God shall again lift the clouds of wrath from the Czech nation.“ - The second concerns a matter again very topical today. Describing the behaviour of Konrad Henlein, the leader of the Sudetian Germans during the Munich crisis, he writes: „... on Hitler's orders, he suddenly threw off his mask, fled to Germany and proclaimed his adherence to a full fledged separatist programme. This tale of perfidy should be ever present in the minds of those who will have to deal with the Sudetian Germans after the war.“ What a foresight!

B.Š.

Šlépějemi dějin a významných výročí v září a říjnu.

Před 1000-ty lety, na podzim roku 1003, tehdy ještě mladý český stát byl v hluboké krizi. Češi vyhnali z trůnu svého neschopného a krutého knížete Boleslava Ryšavého, vnuka knížete Boleslava I, bratra svatého Václava. Jeho dva bratři Oldřich a Jaromír byli v Německu zadržováni německým králem a tak Češi pozvali na trůn polského knížete Boleslava Chrabrého, který byl po matce Přemyslovec.

Před 420-ty lety, 14. září 1583, se narodil slavný vojevůdce Albrecht z Valdštejna. Z chudého chlapce se stal nejbohatším a po císaři i nejmocnějším mužem císařství. Po bitvě na Bílé hoře získal do svého vlastnictví 64 panství.

Před 360-ty lety, 3. září 1663, vpadlo turecké vojsko na jižní a východní Moravu a vyplenilo Brno, Olomouc a Slezsko. Turci ale nesnesli tuhou zimu a odtáhli přezimovat k Balatónu do Maďarska, odkud byli na jaře vyhnáni.

Před 250-ty lety, 13. října 1753, císařovna Marie Terezie, královna česká, vydala reskript, jímž nařídila všem farářům, aby každoročně pořizovali seznam farníků a aby si založili „rejstřík duší“. Výsledky takového sčítání byly utajeny až do roku 1869. Výsledky ukázaly, že faráři a úředníci vrchnosti napočítali tehdy v Čechách a na Moravě celkem 3.012.134 osob.

Před 130-ty lety, 17. září 1873, se narodil Max Švabinský, neobyčejně plodný umělec se širokým polem působnosti, od malby až k užité grafice. Navrhoval barevná okna a mozaiky pro katedrálu svatého Víta v Praze, ale také poštovní známky a bankovky.

Před 120-ty lety, 26. srpna 1883, došlo k výbuchu sopky Krakatoa, na východě ostrova Sumatra, který ovlivnil životní prostředí na celém světě. Hukot výbuchů byl slyšet po celé Austrálii a až na ostrově Reunion u Madagaskaru. Tsunami, které výbuch vyvolal obešly svět dvakrát. Jméno sopky inspirovalo Karla Čapka nazvat jedno ze svých děl Krakatit.

Před 90-ty lety, 25. září 1913, se narodil Josef Bican, legendární kanonýr a nejlepší český fotbalista všech dob. Mezinárodní federace fotbalových historiků a statistiků jej vyhlásila králem ligových střelců dvacátého století. Pozemní hokejisté pražské Slávie nám při své návštěvě v naší sokolovně věnovali vlajku Slávie, na které jsou podpisy slavných hráčů Slávie, mezi nimi Pepy Bicana a Franty Pláničky.

O měsíc později, 27. října 1913, se narodil Otto Wichterle, profesor, akademik, vědec a vynálezce kontaktních čoček a silonu.

Před 85-ty lety, „28 října 1918“, byla vyhlášena samostatná Československá republika. Díky nesmírnému úsilí T.G. Masaryka, boje našich legionářů i sokolů a domácímu odboji se tak podařilo Čechům i Slovákům vytrhnout se z područí Rakousko-Uherské monarchie.

Před 80-ty lety, 1. října 1923, se narodil Václav Ježek, který přišel ve čtyřiceti letech jako úplně neznámý trenér do pražské Sparty. V letech 1972-1978 byl trenérem československého reprezentačního mužstva. Největšího triumfu dosáhl v roce 1976, kdy se fotbalový tým Československa stal v Bělehradě mistrem Evropy.

A 29. října 1923 zahájily Československé aerolinie svůj provoz. Na letu z Prahy do Brna vezlo letadlo ¾ kg. pošty a jednoho pasažéra, novináře Lidových novin.

Před 65-ty lety, 28. října 1938, se mělo konat první pokusné vysílání československé televize. Bohužel, nástup agresivního nacistického Německa, mnichovská dohoda a obsazení českého pohraničí v září i odtržení Slovenska zmařily tyto plány a tak Češi a Slováci čekali dalších patnáct let na první televizní přenos 1. 5. 1953.

A před 30-ty lety, tady u nás v Sydney, v říjnu 1973, královna Alžběta II. slavnostně otevřela Opera House. Ale tehdy už mnozí naši čtenáři byli v Sydney a pamatují si to. V Sydney existoval už 23 roků Sokol a začínala se plánovat výstavba sokolovny.

XYZ.

Z TAJŮ KRÁS ČESKÉ ŘEČI

Odvozovací schopnost češtiny jakoby neznala mezí. V tomto ohledu je její plodnost skutečně pozoruhodná, a to i mezi jazyky slovanskými. Vezměme třeba jen takové prosaické slovo bedna. Bednit, bednář, bednařík, bednáříček, ubednit, bednění, zabednit, zabedněnec, snad i nezbeda. A což teprve jiná slova.

Třeba krk. Krček, krčít, krkavec, skrčenec, krkat, nakrknout, krkolomný, příkrčít, skrčít, krkavec. Noha - nožka, nožička, snožmo, unožít, nohavice, nohavička, noháč, noháček, nohatý, přinožít, roznožít, roznožka, přednožít, přednožka, trojnožka, rychlonožka, nohsled, podnož, ponožka, podnožka, stonožka, nohejbal. Ruka je ještě daleko plodnější - ručka, ručička, ručit, zaručit, ručitel, záruka, rukavice, rukavička, rukáv, rukávek, rukáveček, rukojmí, ručení, zaručení se, rukávník, rukávníček, rukopis, ruční, náruční, zručný, zručnost, rukojeť, ručník, ručníček, ručnice, područí, příručí, příručka, poručit, poručení, poručík, poručník, poručníkovat, snad i poručit, poroučet, doporučit, odporučit, ručkovat, ručkování. Pestrá paleta !

Možná, že mezi slovy slynocími největší schopností odvozovací vede „hlava“ : hlávka, hlavička, hlavinka, hlavice, hlavní, hlavně, hlavěň, podhlavník, záhlaví, úhlavní, hlavolam, ohlávka, hlavatý, hlaváč, pohlavár, pohlaví, pohlavní, svéhlavý, svéhlavec, svéhlavička, hlavoun, hlavatec, ohlávka, hlavatice, hlavatka, krutihlav, holohlavý, pohlavec, záhlavec, dvouhlavý, sedmihlavý atd., hlavoústý, hlavina - těchto třicet či kolik odvozenin možná není ani vyčerpávajícím souborem odvozenin tohoto českého slova.

Nejenže čeština dovede mistrně odvozovat. Ona to dovede provádět ústrojně, takže mluvčí většinou vycítuje význam té které odvozeniny, aniž třeba ji předtím slyšel či znal. V angličtině tomu tak například není. Slyší-li české děcko poprvé slovo holohlavý, domyslí si, že jde o stav „bezvlasnosti“. Slyší-li anglické děcko poprvé slovo „bald“, domyslit si to nemůže.

Je tedy naše řeč v tomto ohledu velmi bohatá a vynalézavá. Přimyslíme-li si, že každé odvozené podstatné jméno, nebo téměř každé, disponuje i jednou či více zdobnělinami a řekněme nějakými těmi čtrnácti tvary při skloňování, každé sloveso velkým počtem tvarů při časování a každé přídavné jméno nejméně třiceti ne-li dvačtyřiceti tvary při zachování rodu mužského, ženského a středního, dospíváme k závěru že zvládnout češtinu je pro dospělého cizince téměř holou nemožností. Zdali to je předností anebo uzavírá-li to nás deset miliónů v jakýsi klub zvenčí takřka neprostupný je ovšem jinou kapitolou. Je to však také jistou zárukou naší individuality. Ale už se také hlásí kompjútr, kompjútýrek, region, regiónek, regionový, regionální...A uvidíte, že ty z angličtiny nyní přebírané výrazy se časem zčeští a počeští a bude to. Neporakouštěli nás, odolali jsme náporům z Berlína i Moskvy a angličtina si na nás nepříjde. Dokonce už ne ta přitroublá řeč kompjútrových robotů. Naše divukrásně tvárná a tvárlivá řeč se prostě jen tak hned nedá... Byla čeština před kompjútry, bude i po nich.

Bořek Šindler

Australian Contemporary Aboriginal Art in Prague

Věstník has great pleasure in reporting a recent exhibition of paintings of Australian Aborigines in the Toskanský Palace in Prague on the initiative of an Australian Czech Petr Štěpánek and the Australian Curator of the paintings Fiona Sinclair King. The event was the first of its kind and both Australian as well as Czech authorities expressed their appreciation. The Australian Minister for Foreign Affairs said that he was "pleased to support this exhibition and congratulate Fiona Sinclair and Peter Štěpánek for their initiative in promoting this exhibition in the name of continuing improved relations between the Czech Republic and Australia... The Czech Republic is one of Australia's trading partners in Central Europe... We share a common heritage of freedom and democratic government...". His Czech counterpart Cyril Svoboda

PINTA PINTA TJAPANANGKA
UNTITLED TINGARI PAINTING (CIRCA 1937 - 1999)
Pintupi language group - 90 x 91cm acrylic on
linen

declared: "Australia is for the Czech people a very remote continent... and I hope this exhibition will bring new knowledge and pleasure to all visitors...". Much more to the point appears to be the joint statement of Ms King as the Curator and Mr Štěpánek as the producer of the exhibition:

The exhibition is significant also for diplomatic reasons because the Czech Republic, a leader amongst the emerging nations of Central Europe, and Australia, a leading nation in the Asia Pacific region, have increasingly important trade, social and cultural linkages." They continued that the exhibition "...pays tribute to the earliest inhabitants of Australia whose spirituality and creativity we celebrate...". Věstník expresses the hope that this exhibition of Aboriginal art in the Czech Republic will not be the last of such cultural contacts, that it may even contribute to the establishment of Australian diplomatic representation in Prague and that it shall not be necessary next time that Australia has to send her Ambassador from Warsaw to open an exhibition of this kind in ancient Prague.

R.V.

*****

HLEDÁ SE PAN HOFMAN A PAN HOLEČEK

(Pro podrobnosti viz dopis na straně 11)

*****

AUSTRALSKÉ VYSLANECTVÍ V PRAZE?

Vážení čtenáři! V posledním čísle Věstníku jsme nakousli otázku australského diplomatického zastoupení v České republice. Austrálie nemá v naší republice ani vyslanectví ani normální konzulární úřad. Vyslanectví bylo zrušeno někdy kolem rozpadu republiky na českou a slovenskou část a od té doby jsou Češi nuceni putovat buď do Vídně anebo do Varšavy při vyřizování záležitostí. Možná, že příslušní australští činitelé si ani nejsou vědomi tohoto zřejmého nedostatku. Není pravděpodobné, že by si Austrálie přála Čechy vědomě urážet a jde spíše o zanedbání pramenící z neznalosti dnešních poměrů. Ačkoli nevíme, proč se o tento nedostatek nezajímají naši doma, nás jako australské Čechy popuzuje, že daleko nevýznamnější zemičky se mohou pochlubit australským diplomatickým zastoupením, zatímco naši lidé s uzlíčky putují do Rakouska. Jakoby Australané museli chodit za vyřizováním svých věcí do Japonska. Navrhujeme tedy, aby ti z nás, kdo mají o tuto věc zájem, napsali svému *FEDERÁLNÍMU* poslanci - *NIKOLI* poslanci *STÁTNÍMU* - anebo přímo Johnu Howardovi - dopis tohoto znění (*vystrihněte, podepište, odešlete*):

To the Right Honorable
Prime Minister
Mr John Howard,
Parliament House,
Canberra ACT

Dear Sir,

I am an Australian of Czech origin and I wish to bring to your attention that Australia has no proper diplomatic representation in Prague. There is no Australian Embassy in the Czech Republic but only an Honorary Consulate in Prague. The Czech Republic maintains very lively commercial relations with Australia and I understand that much more business is in fact transacted between the Czech Republic and Australia than other neighbours of the Czech Republic except Germany. Apart from that, thousands of Australians visit Prague, a renowned cultural centre, and other places in the Czech Republic every year and it seems odd that that Czechs have to travel to Vienna or to Warsaw to transact business or to obtain visas to Australia. Indeed, Australian Czechs consider the lack of Australian representation in the Czech Republic as a distinct though surely not intended disadvantage. We prefer to think that such disadvantageous treatment of our country of origin is a remediable oversight. We trust that you and your colleagues will soon remove such an obvious anomaly by providing proper diplomatic representation in one of the most visited cities in Europe. Thank you for your consideration.

Yours sincerely,

.....
signature

.....
print name and give full address

Naši Masarykové.

Ing. Josef Lesák, poslanec Národního shromáždění po roce 1945, Kladno.

Během svého života, ale hlavně při své v mládí zahájené politické práci, jsem měl možnost se osobně setkat a blíže seznámit s řadou předních osobností, které byly spolutvárci moderní historie našeho národa. Jednou z nejvýraznějších postav z doby mého působení jako poslance Ústavodárného národního shromáždění po druhé světové válce byl nezapomenutelný čs. ministr zahraničí Jan Masaryk

Avšak první moje vzpomínka na milovaného politika – našeho Honzu, jak ho láskyplně familiárně nazývali demokratičtí občané této země, patří do doby krátce po vypuknutí války. Naše rodina, jako prakticky celý národ, se večer co večer shromažďovala kolem radiopřijímače. Dne 8.zář 1939 zahajoval Jan čs. vysílání londýnské BBC. Kdo slyšel, nemůže nikdy zapomenout jeho slova: „Při jménu, které nosím, vám zde prohlašuji, že tento boj vyhraje a že pravda zvítězí.“

Měl jsem obrovské štěstí se s tímto mužem nejednou sejit na půdě čs. Parlamentu, na ministerstvu zahraničí i při několika recepcích. Věčně mladý Jan si oblíbil mladé poslance mé strany. Přispělo k tomu nesporně i to, že s jedním z nich se znal již řadu let z londýnského exilu. Byl to syn našeho ministra Jaroslava Stránského, poslanec z trojice nejmladších poslanců Československé strany národně socialistické, Jan Stránský. Ti druzí dva byli Ota Hora a já – Josef Lesák. Byl jsem vždy hrdý na toto setkání.

Jedno ze setkání s Janečkem, jak mu říkaly jeho neteře Anička a Herberta, se uskutečnilo při návštěvě ČSR generálním tajemníkem OSN v Praze, Paulem Henrim Spaakem. Zastihli jsme ho později sedícího v ústraní na jednom z mála křesel v recepčních prostorách Pražského hradu. Rozvinula se veselá debata, během níž prohodil Ota Hora: „Vy tady na Hradě musíte znát, pane ministře, každý kámen, ještě z doby vašeho mládí.“ Jan se jako by zasn timer, ale hned se usmál a povídá: „Víte, že jó! Téměř doslova každý kámen. A dokonce důvěrně i kamenné lavice ve Vladislavském sále.“ Na náš udivený a zvědavý pohled pokračoval. „Víte, náš tata – jak krátce vyslovoval – byl nesmírně laskavý k nám dětem, ovšem někdy dovedl být i značně přísný. Nejednou se stalo, když jsem se opakovaně vracel poněkud opožděně z veselých toulek noční Prahou se svým přítelem z mládí Brucem-Lockhartem, že jsem nebyl na příkaz taty vpuštěn domů, a tak jsem trávil noc právě na některé z kamenných lavic u Vladislavského sálu.“

A tu dodal Jan Stránský: „Co zbývalo jiného než hlavu vzhůru a jde se.“ Na upřímný smích toho muže nelze zapomenout.

Ovšem nejživější, ale i nejbolestnější je vzpomínka na poslední loučení s našim Janem.

Snad osudové bylo spojení dat narození a smrti otce a syna – Tomáše a Jana Masarykových. 14. září se narodil Jan Masaryk a 14. září zemřel jeho otec. 7. března se narodil T.G.M. a 10. března zemřel Jan.

Od 21. září 1937, kdy se v pražských ulicích loučil československý lid se svým milovaným T.G.M., neviděly pražské ulice tolik bolesti a tolik slz v očích plačících žen i mužů jako v ten den, 13. března 1948, kdy jimi naposledy, zahalen do státní vlajky ČSR, projížděl Jan.

Hrdla jsme měli stažená a jen mlhou vlhkých očí jsme viděli před sebe, když jsme kráčeli za rakví, v níž jsme doprovázeli, jak celý národ věděl, ke hrobu československou nezávislost, lidskou důstojnost, čest i šťastný život.

Byl to i pro mne nejsmutnější průvod Prahou, jaký jsem dosud ve svém životě zažil. Smutno bylo nám, čestným hostům a účastníkům Janovy poslední cesty Prahou, ale z očí statisíců lemujících ulice zíral bolestný smutek, ale i obavy a strach z temných zítřků bez Jana. Když přešel pohyblivý katafalk s rakví, upíraly se tím

žádostivěji oči zástupů na řady smutečního konduktu. Mezi řadami ministrů, zahraničních diplomatů, vysokých státních hostů mezi dvěma dlouhými zástupy vojáků čs. armády se skloněnými zbraněmi, jsme kráčeli i my, poslední skuteční zástupci a mluvčí lidu, vyšli nikoliv z povinného hlasování, ale ze svobodných voleb. Byla to poslední veřejná přehlídka stále se zmenšujícího zbytku demokratických poslanců. Již ten den však už chyběli všichni demokraticky parlamentem potvrzení ministři a z poslanců Krajina, Hora, Čížek, Stránský, Hřebík, kteří s četnými lidovci a slovenskými demokraty již unikli do exilu. Poslanci Novotný a Děčí byli již za mřížemi.

Šero a dusné tíživé ticho jako by zapadlo do pražských ulic. Život kamenné pohádky nad Vltavou se zastavil. Jen desetitisíce bílých šátků, vlhkých slzami, přitisknutých na zčervenalé oči prosvěcují ulice více než pouliční osvětlení. Jen tlumený vzlykot a bolestné potrhávání rameny žen i mužů ruší nehnutý klid poslední Janovy cesty jeho milovanou Prahou. Hlavami se táhne jeden veliký otazník. Bude vůbec někdy plně a beze zbytku zodpovězen? Byla to vražda morální – uštvání člověka k smrti, či politický manifest demokrata, či ruka podlého vraha? A jestli ano, kdo ji vedl?

Když se po únoru schází Národní shromáždění, dnes již každému zřejmé, že nikoliv ústavodárné, na své první schůzi, leží na stole před křeslem, na němž sedával náš Jan Masaryk, velká kytice rudých růží. Ty květy žalují a jejich barva mrazí. Ještě dnes.

Zesnulý syn, bohužel až příliš mlád, spočinul po boku svých rodičů – Tomáše a Charlotty – na hřbitůvku v Lánech.

Dne 14. září 1995, ve výroční den smrti prezidenta Osvoboditele, jsme díky péči našich sester v zahraničí uložili do rodinného hrobu Masarykových v Lánech i popel dalšího významného člena této milované rodiny – dcery a spolupracovnice velkého otce v době jeho prvních let prezidentského úřadu – dr. Alice Masarykové, která se po smrti své matky v roce 1923 svého otce ujala, vedle své záslužné sociální činnosti a jako předsedkyně Čs. Červeného kříže.

Nechť v budoucnu již nikdo neruší jejich tichý klid!

DEKRETY A MRSKÁNÍ MRTVÝCH KONÍ

Benjamin Kuras

Autor je anglický spisovatel a žurnalista českého původu. Píše česky i anglicky a tento článek napsal pro Lidové Noviny.

Mrskání mrtvých koní a bojování včerejších bitev je stará česká politická vášeň, jejímž výsledkem vždycky bývá prohrávání bitev dnešních a zítřejších. Propadají jí opět všichni čeští politici usilující o ústavní změny zabezpečující Benešovy dekrety před "prolamováním". Toto úsilí je mrtvým koněm a včerejší bitvou ne proto, že je nerelevantní. Ono totiž cokoli co se v ústavě upraví dnes bude od 1.května 2004 neplatné.

Všichni čeští politici najednou zapomněli, že národ ohromující většinou schválil, že jeho zákony a ústava přestanou vstupem do EU platit. Kdo tomu ještě nevěří, ať si přečte přístupovou smlouvu, kterou česká vláda přijala bez výjimky všechny zákony dnes v EU existující i všechny zákony v budoucnu přijaté, s tím, že všechny budou převažovat nad zákony státními. Na její přečtení, tím méně zveřejnění alespoň hlavních bodů, už vládě z rozpočtu nezbyly čas a peníze.

Kdo si myslí, že německý tlak na zrušení či prolamování dekretů sám od sebe nějak ustane, mýlí se, protože on teprve naplno začíná. Velmi vlivná skupina

německých politiků a byrokratů čile pracuje v EU na tom, aby se zrušení dekretů a tím obnovení německých národních práv v Česku stalo součástí evropského unijního práva. Chtějí-li se Češi pojistit proti obávané regermanisaci svého území, budou se muset rychle přeorientovat na to, že se o tom opět bude rozhodovat "o nás bez nás" (no dobře, tak s těmi slavnými 3,5 procenty hlasů v Evropském parlamentě). A že tedy jedinou reálnou nadějí je přesvědčit rozhodující většinu Evropanů včetně Němců, že útok na českou poválečnou ústavu je jen špička ledovce a širší agendy, která se týká všech. To by ale znamenalo vnímat problém celoevropsky, což není jisté, zda Češi dokáží.

Německo - jako celá Evropa - prochází systematickým vymazáváním a přeprogramováním národní paměti. Zatímco Britové se ve svých národních dějinách přetvářejí z dosavadních chrabrých obránců svobody na ostudné imperialistické válečné štváče, Německo se zproštuje odpovědnosti za druhou světovou válku a nacistické genocidy. Nedělá to už tak, že by se snažilo, jako donedávna, držet na uzdě některé prvky národní psychiky, které historicky k nacismu vedly, nýbrž tak, že všem ostatním přiděluje spoluvinu. Hitlerův úspěch způsobila nespravedlivá Versailleská smlouva, k válce přispěl český a polský útlak německých obyvatel, sama Británie Hitlera podpořila mnichovskou dohodou, neutrální Amerika s ním kšeftovala ještě dva roky po vypuknutí války, Churchill nepodpořil protihitlerovské spiknutí, a podobně.

Bestsellerem se loni stala kniha německého historika Joerga Friedricha označující anglo-americké bombardování Německa za válečný zločin a Churchilla za válečného zločince. V televizní debatě s britským novinářem Friedrich řekl:

"Jak dlouho ještě máme čekat, než budeme smět tyto věci říkat? Jak dlouho musí Němci mlčet o tom, co se dělo jim, když slyšíme tolik o tom co dělalo Německo?"

Jenže právě tam je ten zakopaný pes. Nikdo jim nebrání zpracovávat a zveřejňovat fakta. Malér je jen ta relativizace historických faktů a hodnot. Němcům se daří vymazat si z paměti, že Churchill by nikdy nebombardoval Drážďany, kdyby předtím Goering nebombardoval Londýn, Coventry, Birmingham, Rotterdam, Varšavu. Ale vymazávají si z paměti hlavně to, že válečné vítězství spojenců nebylo zotročením a pokořením německého národa, nýbrž jeho osvobozením od nejhruznější tyranie lidských dějin a umožněním návratu mezi civilizované a svobodomyšlné národy. Že bez toho bombardování by se Evropa včetně Německa dodnes topila v nekonečných krvavých lázních rasové a ideové "očisty" a totalitního raubířství.

Tlak na české dekryty, vedený možná proti vůli většiny Němců, je jen malou špetkou širokého přepisování dějin, které by opět mohlo ohrožovat evropskou demokracii, možná mír. V tomto kontextu budou Češi muset problém své poválečné ústavy vysvětlovat ne sami sobě a jeden druhému, nýbrž celé Evropě - a především Němcům. Proti setrvačnému trendu celoevropského zapominání a blábolení k tomu budou potřebovat hodně živé paměti, jasného vidění, právnícké dovednosti a přesného vyjadřování.

ANTONÍN ČERMÁK, rodák z Prahy, tragicky zahynul 20.srpna 2003 ve věku 70ti let. V Československu byl politickým vězněm v komunistických kriminálech. Do Austrálie přišel v roce 1969 a pracoval jako fotograf pro Sydney Morning Herald a jiné Fairfaxovy publikace. Za svoji práci získal řadu cen, včetně British Press Photographer of the Year. Miloval australské slunečné podnebí a po odchodu do důchodu žil s manželkou Janou v Mackay v Queenslandu. R.V.

PERLY A PERLIČKY - sokolské i nesokolské

Vepřové hody sokolské v srpnu pořádané se vyvedly. Přišlo daleko více účastníků než se očekávalo a „nábor“ byl proveden na římskou jedničku. Přišlo i hodně mládeže a hudba, zpočátku trochu přimrzlá, se nakonec rozproudila. Až sem tedy ta římská jednička. Na nejedničku se ale vyvedlo večeření. To vážlo a přivrzávalo a lidé seděli u prázdných mís, skoro až do sedmé hodiny. Někteří odešli, vyžádavše si navrácení za večeři zaplacených peněz, a byli i takoví, kdo se nakonec šli najíst do vedlejšího rakouského klubu. To se dít nemělo a snad se to už nebude opakovat. Dokonce ani sladké pokroutky nebyly už kolem osmé k mání...

I v Sydney již dobře a chvalně známá moravská herečka Eva Sitteová po delší přestávce opět zaznamenala úspěšnou produkci. Tentokrát jako režisérka čtení hry českého autora Petra Zelenky „Příběhy obyčejného šílenství“ (Tales of Common Insanity) - do kolokviální angličtiny zřejmě výborně přeložené a obsazené profesionálními australskými herci. Čtení této svižné a humorné hry hostila The Tap Gallery v Darlinghurstu uprostřed města a návštěva byla vynikající - hlava na hlavě. Nechyběla ovšem ani tradiční česká zápletka kolem výdeje vstupenek. Eva Sitteová jako režisérka nám opět dosvědčila svůj um a talent a je jen nadít se, že na sebe příště s dalším umem nedá tak dlouho čekat. Představení bylo určeno pro širší australskou veřejnost, které byla dána příležitost seznámit se s dílem soudobé české tvorby. Zelenka, autor vyšlý z národa topeného v tragice dějin, nezapírá svou českost. Snad právě jen národy prošlé dokonalými tragediemi dovedou tvořit dokonale očistný a nepředstíraný humor.

K zářijové tragedii z desátého století, kdy byl svatý Václav zavražděn vlastním bratrem, se ve dvacátém století přiřadila tragedie mnichovská, kdy se našim tehdejšími spojencům, Francii a Británii, podařilo zavraždit českou důvěru k nim. Tito „přátelé“ za mnichovské krize označili tehdy československé odhodlání bojovat proti Hitlerovi za provokaci ke druhé světové válce a vydali naši republiku zákeřně a zcela bezostyšně, ba za jáсотu svých pomýlených občanů, do náruče nejhrůznějšího režimu evropských dějin. Že si Češi tyto dvě vraždy připomínají s povzdechem a trpkým úsměvem patří už k doplnění české reality. Svatováclavská legenda přetrvala věky. Přetrvali jsme i my.

Na rozdíl od zádrhelů kolem podávání jídel na vepřových hodech proběhlo setkání osmašedesátníků v září skvěle a v radostném a přátelském duchu. K tomu přispěla jak výborná organizace nového vedení Sokola tak i výborná hudební skupina Bunkers návštěvou z Brisbane, která svým uměním a pestrostí melodií uváděla do slavnostní nálady všechny přítomné. Celý večer proběhl ve skvělé pohodě všech přítomných i pana generálního konzula a reprezentantů velvyslanectví z Canberry legačního rady RNDr Jaroslava Domase a jeho choti. Ozvaly se hlasy, že by se takové taneční zábavy měly konat alespoň jednou měsíčně. Ve filmovém salonku také vystavoval svá díla přítel Sokola mistr Polák, československé veřejnosti již dobře známý. Výboru Sokola tedy gratulujeme k úspěšnému uspořádání celého večera.

Australia recorded its largest ever quarterly trade deficit \$6.9 bilion for the June quarter, compared to the previous record of \$5.3 bilion last December.

The Keating Government's largest quaterly debt figure peaked at \$2.6 bilion in 1995. Since then, Australia's net foreign debt has doubled to over \$360 bilion. Much of the imported capital is finding its way into the housing market, where it has largely financed the massive boom in house and apartment prices!

News Weekly, August 2003

Českou republiku navštívil japonský ministerský předseda pan Koizumi. Při své návštěvě předal českému premiérovi Špidlovi robota, který hovoří česky jako upomínku na spisovatele Karla Čapka, který je autorem slova „robot“. Pan Špidla na oplátku daroval panu Koizumi model Goléma. Japonský předseda vlády vyjádřil své uspokojení nad výsledky hospodářské spolupráce. Japonsko je na prvním místě mezi zahraničními investory v České republice a Japonsko se podílí investičně na výstavbě 19 výrobních závodů, dva největší – automobilka Toyota-Peugeot v Kolině a továrna Panasonic v Plzni.

Češi jedí zdravě! Za jediný rok spořádá každý Čech průměrně 70kg ovoce a 80kg zeleniny. Na Českou republiku to činí dohromady jeden a půl milionu tun. Z toho 900 tisíc tun bylo dovezeno ze zahraničí za více než 14 miliard korun. V těchto údajích není ovšem zahrnut prodej z domácí produkce drobných prodejců. Podívejte se kolik se toho do Čech dováží a kdo jsou hlavní dodavatelé: (údaje za rok 2002 v tisících tun):

Rajčata	66 Španělsko	Česnek	6 Čína
Salát	5 Španělsko	Chřest	71 Slovensko
Banány	103 Paraguay	Pomeranče	56 Španělsko
Mandarinky	47 Španělsko	Hroznové víno	30 Itálie
Rozinky	5 Irán	Jablka	38 Polsko
Hrušky	4 Zambie	Meruňky	4 Francie
Broskve	31 Itálie	Jahody	4 Španělsko

Zdroj: Svaz importérů a exportérů ovoce a zeleniny.

(Lovec perel BOJAR)

Vážená sestro, vážený bratře,

PŘÍSPĚVKY na rok 2003 \$ 20.00

Dovolujeme si Vás zdvořile upozornit, že členské příspěvky jsou nyní splatné. Dle nových klubových Stanov členské příspěvky bylo nutno uhradit do konce ledna 2003! Šek nebo Money Order prosím vystavte na Sokol Sydney. Nezapomeňte též napsat svoje jméno a adresu.

M. Moravec, PO Box 19, CROYDON PARK, NSW 2133. Telefon 9744 1805.

Příspěvky	.....	\$ 20.00
Dar na Věstník	.....	.....
Dar na údržbu Národního domu	....	.....
Celkem	... ..	\$.....

FOUR SEASONS PHOTOGRAPHY

COMPLETE WEDDING COVERAGE
CORPORATE FUNCTIONS

0419 880085
02 9449 3586

PPA

Zveme Vás na nezapomenutelnou dovolenou
MAGNETIC ISLAND

Ostrov věčného léta, romantických zálivů, zlatých pláží a kokosových palm. Je osm km. od Townsviilu v severním Queenslandu. Má rozlohu 52 km² a je z větší části národním parkem. Ostrov má všechny služby města, obchody, 24 restaurací, 4 turistické rezorty, golfové a tenisové kurty, plachetnice, procházky panenskou přírodou. Je zde zábava pro dospělé i děti.

**BEACHSIDE PALMS
 HOLIDAY UNITS**

Jednolůžnicový byt-3 osoby-\$ 450 za týden
 Dvoulůžnicový byt-5-7 osob-\$ 550 za týden
 Byty jsou kompletně vybavené a mají výhled na pláž a moře. V palmové zahradě je vytápěný bazén. Veškeré informace Vám ochotně podá majitel **Frank Baychek (Bejček)** 7 Wilberforce Ave. ROSE BAY, N.S.W. 2029
Tel. (02) 9371 9164
e-mail baychek@bigpond.net.au
 Web site: [http:// www.magnetic-island- qld.com](http://www.magnetic-island-qld.com)
 Bydlíte-li v Queenslandu volejte nás

Freecall 1800 994 43

VĚSTNÍK

Sokol Sydney Ltd

If undelivered return to:

16 Grattan Cres

FRENCHS FOREST 2086

Print Post Approved

PP 239732/00003

Jiri Gruntorad Libri prohíbít
 Senovazne nam. 2.
 110 00 PRAHA 1.
 CZECH REPUBLIC